

Starevs etiska riktlinjer

Beslutade på kvalitetsgruppens möte 2025-01-08, diskuterade styrelsemöte 2025-02-03, reviderade kvalitetsgruppens möte 2025-04-10, beslutade styrelsemöte 2025-04-15, återremitterade av årsstämman 2025-05-25, reviderade kvalitetsgruppens möte 2026-02-19, beslutade styrelsemöte 2026-04-01, fastställda av årsstämman 2026-05-21.

Inledning

Starev är ett samarbetsorgan för förtroendevalda revisorer i kommuner och regioner¹ som är medlemmar.

De etiska riktlinjerna syftar till att ge oss förtroendevalda revisorer en uppsättning grundläggande etiska värden och principer som ska stödja vårt förhållningssätt och agerande i revisionen. Riktlinjerna kan också vara underlag för diskussioner mellan oss revisorer. Riktlinjerna utgår från god revisionsd i kommunal verksamhet², Starevs vägledning för kvalitetssäkring, Skyrevs³ etiska regler för yrkesrevisorer samt den kommunala sektorns förutsättningar i övrigt.

Riktlinjerna är uppdelat i avsnitt utifrån fem grundläggande etiska värden. Dessa är:

- Integritet
- Oberoende och objektivitet
- Kompetens
- Lämpligt uppträdande
- Konfidentialitet (skydd av information) och transparens.

Varje avsnitt inleds med en beskrivning av det etiska värdet och vad vi som revisorer förväntas leva upp till. Till respektive etiskt värde anges även principer för hur värdet ska omsättas och tillämpas i praktiken, med andra ord en vägledning för vad som är ett lämpligt beteende.

1. Integritet

Att agera med integritet innebär att agera ärligt, pålitligt och att inte låta sig påverkas genom påtryckningar till exempel från de som granskas, partigrupper eller av egenintressen. I arbetet har vi vår uppdragsgivares (fullmäktiges) intressen för ögonen men ytterst också allmänhetens / medborgarnas intressen. Detta ställer krav på oss att agera med trovärdighet och att aldrig utnyttja vår ställning, tillgång till information och kontakter eller andra resurser för att gynna oss själva, våra närstående eller tredje part.

¹ Begreppet kommun avser i fortsättningen både kommun och region.

² Tas fram och uppdateras av Sveriges kommuner och regioner (SKR).

³ Skyrev är branschorganisationen för kommunala yrkesrevisorer på revisionsbyråer och på kommunala revisionskontor.

Nedan följer några exempel på risker eller omständigheter som är relaterade till vårt uppdrag och vårt granskningsarbete som vi bör vara särskilt uppmärksamma på då det kan påverka integriteten:

- Egenintresse: ekonomiska, juridiska, affärsmässiga eller andra intressen, personliga relationer eller annat som strider mot granskningsarbetets intressen.
- Revisorn är utsatt för påtryckning att granska eller inte granska eller att ta särskilda hänsyn i granskningen.
- Mottagande av presenter/gåvor eller andra värden.
- Mottagande av förmåner från till exempel granskade nämnder/bolag och externa leverantörer av revisionstjänster.
- Utnyttjande av ställning för personlig vinning.
- Aktiv medverkan i lobby- eller andra påverkansgrupper i nära anslutning till vårt uppdrag som revisor.
- Tillgång till känslig eller hemlig information som revisorn får genom granskningen.
- Risker för att utsätta yrkesrevisorn/sakkunnig för påverkan utifrån politiska eller andra intressen.

2. Oberoende och objektivitet

Oberoende och objektivitet innebär att vara fri från omständigheter eller påverkan som äventyrar, eller kan anses äventyra, vårt omdöme. Oberoende och objektivitet innebär också att agera på ett opartiskt och nyanserat sätt utifrån fakta snarare än känslor eller egenintressen.

Vi agerar opartiskt, sakligt och självständigt i vårt arbete och vi uppträder på ett sådant sätt att förtroendet för det arbete vi utför i våra revisionsuppdrag upprätthålls. Eftersom vi granskar politiska organ som styrelser och nämnder är det viktigt att värna vårt oberoende. Det är därför viktigt att revisionen inte agerar på ett sätt som uppfattas som partipolitiskt. Det är viktigt att vi inte bara är de facto oberoende och opartiska utan också uppfattas så.

Vi ska vara sakliga och inte låta oss påverkas av intressekonflikter eller på annat sätt påverkas otillbörligt av andra så att vårt omdöme åsidosätts. Opartiskhet innebär att vårt arbete i alla delar genomförs i enlighet med de lagar och den goda revisionssed i kommunal verksamhet som gäller. Det innebär också att vi arbetar förutsättningslöst och bedömer alla fakta och andras åsikter självständigt. Revisorernas granskning och slutsatser beslutas således självständigt och inte genom kollektivt beslutsfattande. Varje revisor har rätt att anföra en egen mening i revisionsberättelsen eller avge en egen revisionsberättelse. Revisorernas självständighet är ett särskilt förhållande som ställer krav på samarbete och överenskomna arbetssätt och vi bör sträva mot samsyn i revisorsgruppen.

Inför varje uppdrag och granskningsprojekt ska vi pröva och analysera om det finns omständigheter som kan rubba förtroendet för vår opartiskhet eller självständighet. Varje revisor ansvarar för att anmäla en omständighet som riskerar att påverka det egna oberoendet. Omständigheten kan handla om valbarhet och/eller jäv. För jäv tillämpas kommunallagens jävsbestämmelser.

Risker och hot kan ofta vara av sammansatt natur och det finns inga enkla och självklara åtgärder för att undanröja eller motverka konsekvenserna. I sådana fall ska vi alltid diskutera vilka åtgärder som bör vidtas med revisorsgruppen.

Exempel på omständigheter och risker som kan hota vårt oberoende och vår objektivitet:

- Vänskap/relationer: hotet att vi på grund av en lång eller nära relation med ett granskningsobjekt är för välvilligt inställd till deras intressen eller för tolerant i fråga om deras arbete. Det kan också handla om personliga/känslomässiga relationer med de vi granskar (exempelvis släktskap, privat vänskap).
- Egenintresse: granskningsarbetet kolliderar med våra egna personliga intressen och/eller omständigheter i vårt privata liv, exempelvis den egna ekonomiska situationen eller personliga relationer.
- Partsställning: vi har/har haft ett företrädskap i förhållande till något/någon som ska granskas.
- Självgranskning: vi har tidigare varit ansvarig för (eller djupt involverad i) verksamhet, process, ärende eller rutin som ska granskas.
- Mottagande av presenter/gåvor eller andra värden och förmåner från till exempel granskade nämnder/bolag och externa leverantörer av revisionstjänster.
- Svårighet att ha "respektavstånd" till det egna partiet, samtidigt som vi håller kontakten och klagör oberoendet.
- Omständigheter relaterade till tidigare anställning eller uppdrag, till exempel där vi nyligen haft konsultuppdrag, varit anställd eller förtroendevald. Hur lång tid som behöver passera från anställningen/uppdraget får bedömas från fall till fall och i relation till tidigare anställnings/uppdrags art.
- Oförmåga att påtala om resurserna för granskning inte räcker.
- Oförmåga att försäkra oss om att yrkesrevisorer/sakkunniga har en process för att säkra sitt oberoende.

3. Kompetens

Kompetens innebär att förvärva och upprätthålla relevanta kunskaper och färdigheter för uppdraget samt att agera i enlighet med de standarder och normer som gäller i övrigt.

Vår uppdragsgivare, allmänheten och andra viktiga intressenter ska alltid kunna lita på våra slutsatser och omdömen. Vår trovärdighet vilar på att arbetet genomförs på ett professionellt och kompetent sätt.

Våra ställningstaganden ska alltid vara grundade på aktuell lagstiftning, andra tillämpliga regelverk, god sed i kommunal verksamhet, gällande normer eller annan professionell kunskap.

Omständigheter som kan hota kompetensen är exempelvis:

- Att vi inte i tillräcklig utsträckning söker och tar del av introduktion i uppdraget.
- Att vi inte i tillräcklig grad söker och tar del av kompetensutveckling, från till exempel revisionskontor eller Sveriges Kommuner och Regioner (SKR).
- Att vi inte i tillräcklig utsträckning bevakar kommunens eller regionens verksamhet genom att till exempel ta del av protokoll, närvara vid nämnd-/styrelsebesök, verksamhetsbesök samt andra informationsinsatser.
- Att vi inte anlitar yrkesrevisor/sakkunniga i den omfattning som behövs för att fullgöra granskningen enligt god revisions sed.
- Att vi inte säkerställer att våra yrkesrevisor/sakkunniga har tillräcklig kompetens.
- Att vi inte i tillräcklig grad tar del av yrkesrevisorernas/sakkunnigas rapportering.

4. Lämpligt uppträdande

Lämpligt uppträdande handlar om att efterleva lagar och regler samt att undvika uppträdande som kan misskreditera den kommunala revisionen.

Vi ska agera korrekt och i enlighet med de etiska riktlinjerna och vi ska uppträda på ett sätt som främjar samarbete och goda relationer. Vi ska även i vårt privatliv vara uppmärksamma på förhållanden som kan komma att skada vårt förtroende.

Omständigheter och risker som kan hota ett professionellt uppträdande:

- Utnyttjande av ställning för personlig vinning.
- Agerande som strider mot lagar, regler och andra relevanta normer, såväl i vår roll som revisor som i privatlivet.

5. Konfidentialitet och transparens

Konfidentialitet (skydd av information) och transparens handlar om att balansera kraven på att skydda viss information med kraven på transparens och öppenhet.

Regler om offentlighet, sekretess och meddelarfrihet gäller för vår verksamhet och för oss som revisorer. Men i övrigt sprider vi inte sådan information som inte behövs för rapporteringen av vårt arbete.

Risker och omständigheter som kan ha negativ påverkan:

- Nyttjande av information för personliga, närståendes eller tredje parts intressen.
- Hantering av information som kan leda till skada för den granskade organisationen eller enskild, exempelvis genom spridning av känslig information till familj, vänner och bekanta eller via sociala medier.
- Bristande rutiner för hantering av information.
- Bristande rutiner för hantering av tekniska hjälpmedel och lösenord.